

lisans ayetül-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 1

1-) Parçada, kâinatın en büyük yapılarından insan bedenindeki küçük dolaşımlara kadar görülen düzen neye delil sayılmaktadır? (18 kelime)
Her şeyde görülen ölçülü

2-) Bu düzene bakılarak diğer varlıkların eşyaya etkisi nasıl açıklanmıştır? (18 kelime)
Diğer varlıkların gerçek anlamda

3-) Metinde düzen kurmanın özellikle hangi iki temel sığata dayandığı belirtilmiştir? (13 kelime)
Düzen kurmanın ilim

4-) Gayelerin gözetilmesi ve faydaların korunması, yaratıcı hakkında hangi sonuca götürür? (12 kelime)
Bu durum, yaratıcının

5-) Her varlığın belli bir şekil ve durum kazanması hangi ilahî niteliklerle ilişkilendirilmiştir? (15 kelime)
Varlıkların meydana gelmesi

6-) Dünya bir misafirhane gibi anlatılırken tek olduğu söylenen şeylerin art arda sıralanmasının amacı nedir? (14 kelime)
Kâinatta hizmet eden

7-) Parçada dünya için kullanılan misafirhane benzetmesi, insanın konumunu nasıl düşündürür? (14 kelime)
İnsan, orada kalıcı

8-) Kâinattaki büyük görevli varlıkların canlılara hizmet etmesi, yaratıcı hakkında hangi ahlâkî vasıfları düşündürür? (11 kelime)
Cömertlik, ikram

9-) Bu parçanın ana fikrini kısa bir cümleyle ifade ediniz. (16 kelime)
Kâinattaki hikmetli düzen ve

10-) Parçadan çıkan sonuç, insanın nimetlere bakışını nasıl şekillendirmelidir? (13 kelime)
Nimetleri sahipsiz ve

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 2

1-) Metinde, genel ve özel bütün alanlarda görülen intizamın kapsamı hangi örneklerle genişletilmiştir? (17 kelime)

Kâinatın bütünü, dünyanın dönüşleri,

2-) Bu kadar farklı seviyede ortak bir düzen bulunması hangi düşüncüyü güçlendirir? (14 kelime)

Aynı hikmetli yönetimin

3-) “Sadece kabul ederler” anlamına gelen ifade, mahlûkatın rolünü nasıl sınırlar? (16 kelime)

Varlıkların asıl kurucu olmadığını,

4-) Düzen vermek ile hedef gözetmek arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur? (17 kelime)

Gerçek düzenin kör tesadüfle

5-) Parçada yaratıcı için “fâil” ve “muhtar” denilmesi ne ifade eder? (14 kelime)

İşleri gerçekten yapanın

6-) Her şeyin O’nun kudretiyle var olması ile iradesiyle özel bir hâl alması arasında nasıl bir ayrım vardır? (15 kelime)

Kudret varlığı meydana

7-) Dünya düzeninde birçok unsurun “bir” oluşu hangi mantıkî sonuca bağlanmıştır? (20 kelime)

Hizmet eden ana düzenekler tek

8-) Metinde büyük kozmik unsurların canlıların rahatı için çalıştırılması neyi vurgular? (14 kelime)

Kâinatın gelişı güzel

9-) Bu pasajda göz önüne alınan delillendirme daha çok gözleme mi, soyut akıl yürütmeye mi dayanır? (16 kelime)

Her ikisini birleştirir; görünen

10-) Metnin sonunda verilen mesajı bir inanç cümlesi olarak özetleyiniz. (17 kelime)

Kâinattaki düzen ve hizmet

lisans ayetül-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 3

1-) Parçanın ilk cümlesinde vurgulanan temel gözlem nedir? (13 kelime)
Büyüktten küçüğe kadar

2-) Bu gözlemden hareketle neden başka şeylerin yaratmaya ortak olamayacağı söylenmektedir? (19 kelime)
Çünkü böylesi bilinçli ve

3-) Metne göre bir şeye düzen vermek neden sırf güç sahibi olmakla açıklanamaz? (14 kelime)
Çünkü düzen, sadece

4-) “İlim, hikmet, irade, ihtiyar” zinciri hangi sonuca hazırlık yapmaktadır? (14 kelime)
Yaratmanın şuursuz süreçlerle

5-) Varlıkların özel bir biçim kazanması, yaratıcının hangi yönünü daha belirgin gösterir? (8 kelime)
Seçici ve

6-) Dünya için kullanılan çeşitli benzetmeler ortak olarak neyi anlatır? (12 kelime)
Kâinattaki temel hizmet

7-) Bu benzetmelerdeki “birlik” vurgusu yalnız sayı bakımından mı önemlidir, yoksa mana bakımından da bir şey söyler mi? (12 kelime)
Sadece sayı bildirmez;

8-) Canlıların istirahatına çalıştırılan bk vazīfeliler ifadesinden nasıl bir merhamet anlayışı çıkar? (15 kelime)
İnsan ve diğē

9-) Bir ğrencinin bu parçadan alacağı en temel tevhid dersi nedir? (16 kelime)
Kâinattaki düzen, hedeflilik ve

10-) Bu pasajı okuyan bir Müslüman genç, günlük hayatta hangi bakış açısını geliştirebilir? (15 kelime)
evresindeki düzeni sıradan

lisans ayetül-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 4

1-) Metin, kâinattaki düzeni yalnız büyük varlıklarda mı arar, yoksa küçük ayrıntılarda da mı gösterir? (9 kelime)

Hem büyük

2-) Buna örnek olarak insanla ilgili hangi iki alan özellikle anılmıştır? (11 kelime)

Yüzdeki düzen

3-) Bütün bu alanlardaki düzenin “hikmetli ve dikkatli” diye nitelenmesi ne anlatır? (11 kelime)

Düzenin rastgele

4-) Metne göre sebeplerin konumu neden edilgen sayılmıştır? (14 kelime)

Çünkü onlar bağımsız

5-) Faydaları gözetilen bir düzenin varlığı, yaratıcı hakkında hangi bilgiye ulaştırır? (13 kelime)

O’nun neyin hangi

6-) “Birdir, fâildir, muhtardır” sıralaması nasıl anlaşılmalıdır? (15 kelime)
Önce tek olduğu,

7-) Dünya misafirhanesinde sayılan tekil unsurların ortak özelliği nedir? (10 kelime)

Hepsi dünya

8-) Bu tekil unsurlardan hareketle ev sahibinin niteliği nasıl tanıtılır? (14 kelime)

Hem tek sahip

9-) Parçada “yüksek ve büyük memurlar” ifadesiyle ne tür varlıklar kastedilmektedir? (11 kelime)

Dünya hayatının

10-) Bu pasajın kısa özeti nasıl yapılabilir? (21 kelime)

Kâinatta her ölçekte görölen bilinçli

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 5

1-) Parçada düzenin kapsamı anlatılırken neden hem kozmik ölçekte hem biyolojik ölçekte örnekler verilmiştir? (15 kelime)

Birliğe delil olan

2-) Metne göre yaratmaya gerçek anlamda karışmak için hangi nitelikler gerekir? (10 kelime)

Sınırsız kudret,

3-) Bu niteliklerin sebeplerde bulunmadığı nasıl ima edilmektedir? (14 kelime)

Sebeplerin ancak alan,

4-) Hedef gözetme ile maslahatları koruma, tesadüf fikrine karşı nasıl bir delil oluşturur? (13 kelime)

Çünkü tesadüf ne

5-) Varlıkların belirli bir suret giymesi ifadesi, yaratılışın hangi yönünü öne çıkarır? (13 kelime)

Her şeyin ölçülü,

6-) Dünya hayatına hizmet eden ana unsurların tek oluşu, neden sahipte çoğulluğu değil tekliği düşündürür? (13 kelime)

Çünkü birbiriyle uyumlu

7-) Parçada ev sahibinin kerem sahibi oluşu hangi gözleme dayanır? (11 kelime)

Büyük varlıkların

8-) “Misafirperverlik” vurgusu, insanın dünyadaki kalıcılığı hakkında ne hissettirir? (12 kelime)

Dünyanın ebedî yerleşim

9-) Metindeki deliller daha çok hangi inanç esasını kuvvetlendirmektedir? (10 kelime)

Allah’ın birliği

lisans ayetül-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 6

1-) Metinde intizamın varlığı hangi ifade tarzıyla kesinlik kazanacak şekilde sunulmuştur? (9 kelime)

Açıkça görülen,

2-) Düzenin evrensel oluşu, yaratıcı tasavvurunu nasıl şekillendirir? (14 kelime)

Yerel ve sınırlı

3-) Parçada neden “kasd ve icad” birlikte düşünülmüştür? (15 kelime)

Yaratmanın hem bilinçli

4-) “Mazhar ve münfail olmak” ifadesi sebeplerin hangi konumuna işaret eder? (13 kelime)

Sebeplerin bağımsız üretici

5-) İlim ve hikmet olmadan düzen kurulamayacağı düşüncesi, hangi yanlış anlayışı reddeder? (10 kelime)

Şuursuz tabiatın

6-) Metinde yaratıcıya nisbet edilen irade ve ihtiyar, zorunlu işleyiş fikrinden nasıl ayrılır? (13 kelime)

İşlerin mecburî ve

7-) Dünya için verilen benzetmelerin peş peşe gelmesi okuyucuda nasıl bir etki oluşturur? (16 kelime)

Kâinatta çok sayıda unsur

8-) Büyük unsurların canlılara hizmetkâr kılınması, insan merkezilik mi yoksa rahmet merkezli bir bakış mı sunar? (16 kelime)
Rahmet merkezli bir bakış

9-) Parçaya göre düzen ile ikram arasında nasıl bir bağ vardır? (16 kelime)
Düzen, yalnız mekanik bir

CEVAP ANAHTARI

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Parçada, kâinatın en büyük yapılarından insan bedenindeki küçük dolaşımlara kadar görülen düzen neye delil sayılmaktadır?

Her şeyde görülen ölçülü ve maksatlı düzen, mutlak kudret ve hikmet sahibi tek bir yaratıcının varlığına delil sayılmaktadır.

2-) Bu düzene bakılarak diğer varlıkların eşyaya etkisi nasıl açıklanmıştır?

Diğer varlıkların gerçek anlamda kurucu ve belirleyici bir tesiri olmadığı, sadece kendilerine verilen durumu kabul ettikleri ifade edilmiştir.

3-) Metinde düzen kurmanın özellikle hangi iki temel sığata dayandığı belirtilmiştir?

Düzen kurmanın ilim ve hikmete dayandığı; ayrıca irade ve seçme ile gerçekleştiğı belirtilmiştir.

4-) Gayelerin gözetilmesi ve faydaların korunması, yaratıcı hakkında hangi sonuca götürür?

Bu durum, yaratıcının şuurulu, dileyen ve tercih eden bir fail olduğunu gösterir.

5-) Her varlığın belli bir şekil ve durum kazanması hangi ilahî niteliklerle ilişkilendirilmiştir?

Varlıkların meydana gelmesi kudrete, özel hâl alması iradeye, düzenli biçim kazanması da ilahî seçmeye bağlanmıştır.

6-) Dünya bir misafirhane gibi anlatılırken tek olduğu söylenen şeylerin art arda sıralanmasının amacı nedir?

Kâinatta hizmet eden temel unsurların birlik içinde oluşunu göstererek sahibinin de bir olduğunu hissettirmektir.

7-) Parçada dünya için kullanılan misafirhane benzetmesi, insanın konumunu nasıl düşündürür?

İnsan, orada kalıcı malik değil; kendisine ikram edilen nimetlerden faydalanan bir yolcu gibi gösterilir.

8-) Kâinattaki büyük görevli varlıkların canlılara hizmet etmesi, yaratıcı hakkında hangi ahlâkî vasıfları düşündürür?

Cömertlik, ikram sahibi oluş ve misafirlerine özen göstermesi gibi vasıfları düşündürür.

9-) Bu parçanın ana fikrini kısa bir cümleyle ifade ediniz.

Kâinattaki hikmetli düzen ve birlik, her şeyin tek ve mutlak ilim-kudret sahibi Allah'ın idaresinde olduğunu göstermektedir.

10-) Parçadan çıkan sonuç, insanın nimetlere bakışını nasıl şekillendirmelidir?

Nimetleri sahipsiz ve rastgele değil, tek Rabbin ikramı olarak görüp şükür şuuru geliştirmelidir.

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Metinde, genel ve özel bütün alanlarda görülen intizamın kapsamı hangi örneklerle genişletilmiştir?

Kâinatın bütünü, dünyanın dönüşleri, insan yüzü ve başındaki duyu sistemi, hatta kandaki hücrelerin hareketi gibi örneklerle genişletilmiştir.

2-) Bu kadar farklı seviyede ortak bir düzen bulunması hangi düşünceyi güçlendirir?

Aynı hikmetli yönetimin her yerde geçerli olduğu ve bunu yapanın tek olduğu düşüncesini güçlendirir.

3-) “Sadece kabul ederler” anlamına gelen ifade, mahlûkatın rolünü nasıl sınırlar?

Varlıkların asıl kurucu olmadığını, kendilerine verilen etkiyi taşıyan ve uygulanan şeye maruz kalan durumda olduklarını sınırlar.

4-) Düzen vermek ile hedef gözetmek arasında nasıl bir ilişki kurulmuştur?

Gerçek düzenin kör tesadüfle değil, hedef bilen ve faydayı gözetken bilinçli bir düzenleme ile ortaya çıktığı söylenmiştir.

5-) Parçada yaratıcı için “fâil” ve “muhtar” denilmesi ne ifade eder? İşleri gerçekten yapanın O olduğunu ve neyi nasıl yaratacağını serbest iradesiyle belirlediğini ifade eder.

6-) Her şeyin O’nun kudretiyle var olması ile iradesiyle özel bir hâl alması arasında nasıl bir ayırım vardır?

Kudret varlığı meydana getirir; irade ise o varlığa belirli bir yön, ölçü ve tarz verir.

7-) Dünya düzeninde birçok unsurun “bir” oluşu hangi mantıkî sonuca bağlanmıştır?

Hizmet eden ana düzenekler tek tek bir olduğu için, bunların bağlı bulunduğu kurucu ve yönetici de bir olmalıdır sonucuna bağlanmıştır.

8-) Metinde büyük kozmik unsurların canlıların rahatı için çalıştırılması neyi vurgular?

Kâinatın gelişi güzel değil, canlıların faydasını da gözetken ikram dolu bir tertiple işletildiğini vurgular.

9-) Bu pasajda göz önüne alınan delillendirme daha çok gözleme mi, soyut akıl yürütmeye mi dayanır?

Her ikisini birleştirir; görünen düzen gözleme dayanır, bundan tek yaratıcı sonucuna varılması ise akıl yürütmeye yapılır.

10-) Metnin sonunda verilen mesajı bir inanç cümlesi olarak özetleyiniz. Kâinattaki düzen ve hizmet düzenekleri, her şeyin tek, hikmet sahibi ve kerem sahibi Allah'ın eseri olduğunu bildirir.

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 3 -

CEVAPLAR

1-) Parçanın ilk cümlesinde vurgulanan temel gözlem nedir?

Büyükten küçüğe kadar her alanda dikkat çekici, hikmetli ve sağlam bir düzenin bulunmasıdır.

2-) Bu gözlemden hareketle neden başka şeylerin yaratmaya ortak olamayacağı söylenmektedir?

Çünkü böylesi bilinçli ve ince ayarlı bir düzen, sınırsız kudret ve tam hikmet gerektirir; bunlar da dağınık sebeplerde bulunmaz.

3-) Metne göre bir şeye düzen vermek neden sırf güç sahibi olmakla açıklanamaz?

Çünkü düzen, sadece kuvvet değil; amaç bilme, fayda gözetme ve doğru tercihte bulunma ister.

4-) “İlim, hikmet, irade, ihtiyar” zinciri hangi sonuca hazırlık yapmaktadır?

Yaratmanın şuarsuz süreçlerle değil, bilen ve dileyen tek bir yaratıcıyla gerçekleştiği sonucuna hazırlık yapmaktadır.

5-) Varlıkların özel bir biçim kazanması, yaratıcının hangi yönünü daha belirgin gösterir?

Seçici ve tercih edici yönünü daha belirgin gösterir.

6-) Dünya için kullanılan çeşitli benzetmeler ortak olarak neyi anlatır? Kâinattaki temel hizmet kaynaklarının tek merkezden yönetilen bir sistem içinde olduğunu anlatır.

7-) Bu benzetmelerdeki “birlik” vurgusu yalnız sayı bakımından mı önemlidir, yoksa mana bakımından da bir şey söyler mi?

Sadece sayı bildirmez; yönetimde birlik, düzende uyum ve sahiplikte teklifi de bildirir.

8-) Canlıların istirahatına çalıştırılan büyük vazifeliler ifadesinden nasıl bir merhamet anlayışı çıkar?

İnsan ve diğer canlıların ihtiyaçlarının gözetildiği, onlara uygun bir hayat zemininin hazırlandığı merhamet anlayışı çıkar.

9-) Bir öğrencinin bu parçadan alacağı en temel tevhid dersi nedir? Kâinattaki düzen, hedeflilik ve ikram; Allah’ın birliğini sadece inanç olarak değil, gözlenen gerçeklik olarak da gösterir.

10-) Bu pasajı okuyan bir Müslüman genç, günlük hayatta hangi bakış açısını geliştirebilir?

Çevresindeki düzeni sıradan görmeyip ilahî hikmetin işareti olarak okuyabilir ve nimete karşı şükür bilinci kazanabilir.

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Metin, kâinattaki düzeni yalnız büyük varlıklarda mı arar, yoksa küçük ayrıntılarda da mı gösterir?

Hem büyük yapılarda hem de en küçük ayrıntılarda gösterir.

2-) Buna örnek olarak insanla ilgili hangi iki alan özellikle anılmıştır? Yüzdeki düzen ve baştaki duyu sistemi ile kandaki hücrelerin hareketi anılmıştır.

3-) Bütün bu alanlardaki düzenin “hikmetli ve dikkatli” diye nitelenmesi ne anlatır?

Düzenin rastgele değil, bilinçli, ölçülü ve amaçlı bir şekilde kurulduğunu anlatır.

4-) Metne göre sebeplerin konumu neden edilgen sayılmıştır? Çünkü onlar bağımsız kurucu güçler değil; kendilerinde görünen sonuçları sadece taşıyan veya alan konumundadırlar.

5-) Faydaları gözeten bir düzenin varlığı, yaratıcı hakkında hangi bilgiye ulaştırır?

O’nun neyin hangi sonuca hizmet edeceğini bilen hikmet sahibi bir yaratıcı olduğunu gösterir.

6-) “Birdir, fâildir, muhtardır” sıralaması nasıl anlaşılmalıdır?

Önce tek olduğu, sonra işleri gerçekten yaptığı, ardından da bunları mecburen değil iradesiyle yaptığı anlaşılmalıdır.

7-) Dünya misafirhanesinde sayılan tekil unsurların ortak özelliği nedir? Hepsı dünya hayatının sürmesine hizmet eden temel imkân ve düzeneklerdir.

8-) Bu tekil unsurlardan hareketle ev sahibinin niteliği nasıl tanıtılır? Hem tek sahip olduğu hem de ikramı bol, misafirine değer veren biri olduğu tanıtılır.

9-) Parçada “yüksek ve büyük memurlar” ifadesiyle ne tür varlıklar kastedilmektedir?

Dünya hayatının işleminde görev gören büyük kozmik ve tabii unsurlar kastedilmektedir.

10-) Bu pasajın kısa özeti nasıl yapılabilir?

Kâinatta her ölçekte görülen bilinçli düzen ve canlılara yönelik ikram,

her Őeyi bilen, dileyen, gücü sonsuz ve tek olan Allah'ı göstermektedir.

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Parçada düzenin kapsamı anlatılırken neden hem kozmik ölçekte hem biyolojik ölçekte örnekler verilmiştir?

Birliğe delil olan intizamın sadece bir alanda değil, varlığın tamamında geçerli olduğunu göstermek için verilmiştir.

2-) Metne göre yaratmaya gerçek anlamda karışmak için hangi nitelikler gerekir?

Sınırsız kudret, tam hikmet, ilim, irade ve seçme gücü gerekir.

3-) Bu niteliklerin sebeplerde bulunmadığı nasıl ima edilmektedir? Sebeplerin ancak alan, etkilenen ve kendilerine verilen işi taşıyan konumda oldukları söylenerek ima edilmektedir.

4-) Hedef gözetme ile maslahatları koruma, tesadüf fikrine karşı nasıl bir delil oluşturur?

Çünkü tesadüf ne amaç belirler ne de faydayı sürekli ve uygun şekilde koruyabilir.

5-) Varlıkların belirli bir suret giymesi ifadesi, yaratılışın hangi yönünü öne çıkarır?

Her şeyin ölçülü, seçilmiş ve uygun bir biçimde meydana getirildiği yönünü öne çıkarır.

6-) Dünya hayatına hizmet eden ana unsurların tek oluşu, neden sahipte çoğulluğu değil tekliği düşündürür?

Çünkü birbiriyle uyumlu çalışan tek düzenekler, dağınık elleri değil merkezî bir idareyi düşündürür.

7-) Parçada ev sahibinin kerem sahibi oluşu hangi gözleme dayanır? Büyük varlıkların ve büyük hizmet araçlarının canlıların faydasına sunulmuş olmasına dayanır.

8-) “Misafirperverlik” vurgusu, insanın dünyadaki kalıcılığı hakkında ne hissettirir?

Dünyanın ebedî yerleşim yeri değil, geçici konaklama ve ikram yurdu olduğunu hissettirir.

9-) Metindeki deliller daha çok hangi inanç esasını kuvvetlendirmektedir?

Allah’ın birliği ve kâinat üzerindeki tek hâkim oluşu esasını

kuvvetlendirmektedir.

lisans ayetul-kubra-p94-2-menzil-5-hakikat-kulli-cuzi- intizam-ve-hikmetin-kadir-hakime-delaleti - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Metinde intizamın varlığı hangi ifade tarzıyla kesinlik kazanacak şekilde sunulmuştur?

Açıkça görülen, inkâra yer bırakmayan bir gerçeklik gibi sunulmuştur.

2-) Düzenin evrensel oluşu, yaratıcı tasavvurunu nasıl şekillendirir? Yerel ve sınırlı bir güç değil, her şeye hükmeden mutlak bir yaratıcı tasavvurunu şekillendirir.

3-) Parçada neden “kasd ve icad” birlikte düşünülmüştür?

Yaratmanın hem bilinçli bir yöneliş hem de fiilî meydana getirme olduğunu göstermek için birlikte düşünülmüştür.

4-) “Mazhar ve münfail olmak” ifadesi sebeplerin hangi konumuna işaret eder?

Sebeplerin bağımsız üretici değil, sonucu üzerinde gösteren ve etkiye uğrayan konumuna işaret eder.

5-) İlim ve hikmet olmadan düzen kurulamayacağı düşüncesi, hangi yanlış anlayışı reddeder?

Şuursuz tabiatın veya rastlantının gerçek kurucu güç olduğu anlayışını reddeder.

6-) Metinde yaratıcıya nisbet edilen irade ve ihtiyar, zorunlu işleyiş fikrinden nasıl ayrılır?

İşlerin mecburî ve şuursuz akışla değil, bilinçli tercih ve dileyerek yapıldığını göstererek ayrılır.

7-) Dünya için verilen benzetmelerin peş peşe gelmesi okuyucuda nasıl bir etki oluşturur?

Kâinatta çok sayıda unsur bulunsa da bunların tek bir sahip ve düzenleyiciye bağlı olduğu kanaatini kuvvetlendirir.

8-) Büyük unsurların canlılara hizmetkâr kılınması, insan merkezilik mi yoksa rahmet merkezli bir bakış mı sunar?

Rahmet merkezli bir bakış sunar; çünkü mesele sadece insan değil, canlı yolcuların tamamına yönelik ilahî ikramdır.

9-) Parçaya göre düzen ile ikram arasında nasıl bir bağ vardır?

Düzen, yalnız mekanik bir sistem değil; canlıların ihtiyacına uygun hizmet sunan rahmetli bir tertip olarak görülür.

